

Детская библиотека
г.Вилково

Літописець українського простору

"Я не тому письменник українського народу,
що вмю писати. Я тому письменник, що
відчуваю обов'язок перед народом. Бог вложив
в мої руки перо. Хай буде дозволено мені
використати його для доброго, для потрібного"

Улас Самчук

Улас Самчук (1905-1987) – один із видатних майстрів української прози ХХ століття. Нелегким був його життєвий і творчий шлях, який завершився на еміграції, в Канаді. Донедавна доробок Уласа Самчука був на батьківщині під забороною, й лише тепер його творча спадщина повертається до українського читача.

Улас Олексійович Самчук народився 20 лютого 1905 року в селі Дермань (Рівненська обл.) в селянській родині.

У 1917-1920 роках навчався в Германській чотирикласній школі, надалі в українській приватній гімназії у Кременці, продовжував навчання у Бреславському університеті (Німеччина) та в Українському вільному університеті в Празі.

Перше оповідання "На старих стежках" (1926 р.) опублікував в журналі "Наша бесіда". Постійно співпрацював з українськими періодичними виданнями: "Літературно-науковим вісником", "Дзвонами" (Львів), "Самостійною думкою" (Чернівці), "Сурмою" (Берлін-Каунас).

У 1941-1942 роках працює редактором газети "Волинь", яка видавалася у Рівному.

У 1944-1948 роках живе у Німеччині.

Восени 1945 року Улас Самчук спільно з І.Багряним, В.Домонтовичем, Ю.Косачем, І.Майстренко, Ю.Шерехом виступив ініціатором створення літературно-мистецького об'єднання українських письменників еміграції – Мистецького українського руху, і був обраний його першим головою. У 1948 році переїхав до Канади, де став засновником письменницької організації "Слово«.

Найвизначнішим творчим досягненням Уласа Самчука стає роман-епопея "Волинь". У цьому творі письменник відтворив психологію українського селянина-господаря, його сімейний уклад, гуманні принципи взаємовідносин та життєствердний оптимізм непрості селянської вдачі.

На трагічні події голодомору 1932-1933 років Улас Самчук відгукнувся романом "Марія", піднісши до символу страдницький образ матері-України.

Гірка доля українського народу відтворена у трилогії "Ост". Перша книга "Морозів хутір" (1948 р.) передає атмосферу української революції 1917-1920 років. Друга – "Темнота" (1957 р.) присвячена долі України та її дітей в умовах радянської імперії. У третій книзі "Втеча від себе" (1982 р.) письменник, деталізуючи події, описує трагедію насильницької репатріації та поневіряння українців по всьому світі.

Національні та соціальні проблеми українства Улас Самчук порушив в романах "Юність Василя Шеремети" (1947 р.), "Чого не гоїть вогонь" (1959 р.), "На твердій землі" (1967 р.). Боротьба закарпатських українців за свою державу надихнула письменника на високопатріотичний роман "Гори говорять".

Враження Уласа Самчука від Нового Світу загострені у збірках нарисів "На білому коні" (1956 р.), "На коні вороному" (1975 р.) і публіцистичних творах "П'ять по дванадцятій", "Планета Ді-Пі", "Слідами піонерів", "Живі струни", "Сонце заходу", "В країні занепаду і руїни" доносять окремі моменти важкої долі українців в умовах нацистської окупації та більшовицького тоталітарного режиму. Життєвий шлях Уласа Самчука обірвався далеко від Батьківщини 9 липня 1987 року в канадському місті Торонто, де і був похований.

Твори Уласа Самчука

Живуть землі співучої сини
В Америці, Канаді й Аргентині.
Їм сняться рідні села і лани,
І очі мавок незбагненно сині.

Самчук У. Волинь: Роман у трьох частинах. Том перший. – К.: ВАТ "Видавництво "Київська правда", 2005. – 582 с.

Самчук У. Волинь: Роман у трьох частинах. Том другий. – К.: Дніпро, 1993. – 334 с.

Самчук У. Марія: Хроніка одного життя: Роман. – К.: Укр. письменник, 1999. – 189 с.

Самчук У. Дермань: Роман у двох частинах [незакінчений]. – Рівне: Волинські обереги, 2005. – 120 с.

Самчук У. Чого не гоїть огонь: Роман. – К.: Укр. письменник, 1994. – 233 с.

Самчук У. Юність Василя Шеремети: Роман. – Рівне: Волинські обереги, 2005. – 328 с.

Самчук У. OST: Роман у 3-х томах. Морозів хутір (уривки з тому першого) // Українське слово: в 4 книгах. 3 книга: Хрестоматія української літератури та літературної критики ХХ ст. – К.: Видавництво "Аконіт". – 2001. – с.170-195

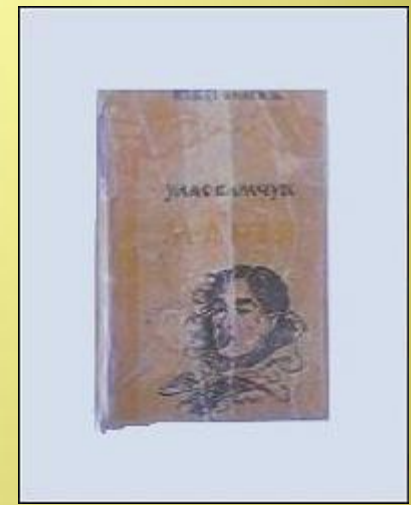
Самчук У. Волинь: Роман-хроніка у трьох частинах: Куди тече та річка: Частина перша. – Торонто, 1952. – 314 с.

Самчук У. Марія. Хроніка одного життя: Роман / Улас Самчук; Худож. О.В.Семякін. – Х.: Важпромавтоматика, 2008. – 192 с. – (Серія "Грамота").

Самчук У. Марія: Повесть. – К.: Школа, 2007. – 320 с.: іл. – (Б-ка шкіл. Класики).

Самчук У.О. Марія. Хроніка одного життя: Роман / Підгот. тексту та післямова С.П.Пінчука. – К.: Рад. письменник, 1991. – 190 с.

Самчук У. Марія: хроніка одного життя: III видання. – Буенос-Айрес.: Видавництво Миколи Денисюка, 1952. – 280 с.

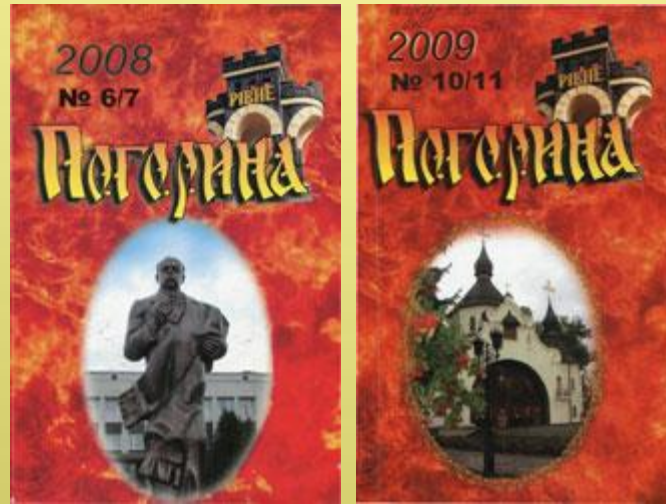

Самчук У. Вибрані твори / Упорядкування текстів, передмова та примітки І.В.Немченка. – Х.: Вид-во "Ранок", 2009. – 240 с.

Самчук У. Роздуми про літературу: Збірник літературно-критичних статей / Упорядкування, примітки, післямова М.Я.Гона. – Рівне, 2005. – 103 с.

Документ доби: публіцистика Уласа Самчука 1941-1943 років / упоряд. А.Жив'юк. – Рівне, 2008. – 456 с. з іл.

Самчук У. Оповідання / Улас Самчук // Погорина: літературно-краєзнавчий журнал Рівненщини. – 2008. – №6/7. – с.191-239.
Самчук У. П'ять по дванадцятій: Записки на бігу / Улас Самчук // Погорина: літературно-краєзнавчий журнал Рівненщини. – 2009. – №10/11 – с.148-218.

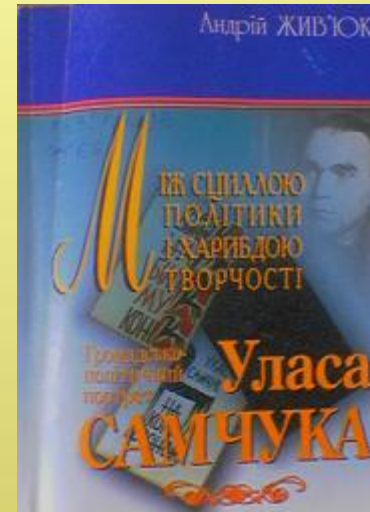
Улас Самчук - гомер ХХ століття

Усім, хто зміг у серці зберегти
І землю ту, і мову ту єдину,
Хто крізь усі негоди і світи
В собі проніс любов до України.

Пашук І.Г. Літературно-краєзнавча енциклопедія Рівненщини. – Рівне: Волинські обереги, 2005. – с.158-159

Улас Самчук Олексійович // Історія української літератури ХХ століття: у 2 кн. Кн.2.: Друга половина ХХ ст. Підручник / За ред. В.Г.Дончика. – К.: Либідь, 1998. – с. 227-230

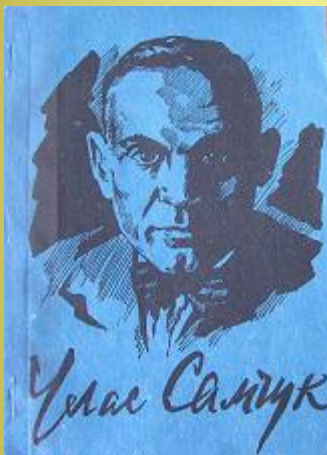
Жив'юк А.А. Між Сциллою політики і Харибдою творчості: громадсько-політичний портрет Уласа Самчука: [Монографія] – Рівне: "Ліста-М", 2004. – 184 с.: іл. – бібліогр.: с.154-166

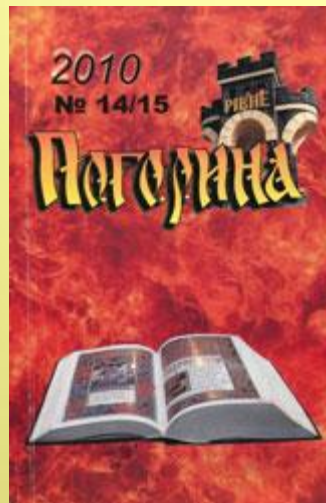
Самчук Улас // Українське слово: в 4 книгах. 3 книга: Хрестоматія української літератури та літературної критики ХХ ст. – К.: Видавництво "Аконіт". – 2001. – с.169

Волинські дороги Уласа Самчука: Збірник / Упоряд. Я.Поліщук. – Рівне: Азалія, 1993. – 103 с. – (Реабілітовані історією).

Самчук Улас: До 90-річчя від дня народження письменника: Ювіл. зб. / Упоряд. Я.Поліщук. – Рівне: Азалія, 1994. – 106 с. Шанюк В. Літописець України // Самчук У. Юність Василя Шеремети: Роман. – Рівне, 2005. – с.5-14.

Климчук А. Історія одного кохання (Улас Самчук і Тетяна Прахова) // Погорина: літературно-краєзнавчий журнал Рівненщини. – 2010. – №14/15. – с.325-326.

Нагорна І.Є. У дні виняткового часу. Просвітницько-духовна та культурна діяльність Уласа Самчука в рівненський період його життя і творчості (1941-1943 роки). – Рівне, 2008. – 56 с.

Неблудний син Великої Волині. Спогади та матеріали про Уласа Самчука. Упорядкування Інни Нагорної. – Рівне: Азалія, 2008. – 108 с.

Нагорна І.Є. Перевезена через скитання. Розповідь про один музейний експонат. – Рівне, 2010. – 32 с.

"Волинь" – моє вірую й ісповідую: Біобібліографічний покажчик до 100-річчя від дня народження Уласа Самчука / Укладач П.І.Демчук; редактор Л.Г.Сахнюк. – Рівне: Волинські обереги, 2005. – 68с. – (Сер. "Славетні земляки").

10 років музею Уласа Самчука в Дермані. – Здолбунів. – 2005

Андрій Жив'юк: шлях до покликання. Біобібліографічний покажчик до 50-річчя від дня народження / Укладач: Давидюк Р.П. – Рівне: НРГК "Реабілітовані історією. Рівненська область", 2010. – 70 с.: фотограф.

Про що курличуть в небі журавлі,
Із вирію вертаючись додому?
Чи не про те, як на чужій землі
Почули мову, змалечку знайому.

Улас Самчук – славетний син прадавнього Дерманя: До 100-річчя від дня народження: Біобібліогр. покажч. / Здолбунівська центральна районна бібліотека. – Здолбунів, 2005. – 39 с.

Син Волинської землі: До 105-ї річниці від дня народження: Біобібліогр. покажч. / Здолбунівська центральна районна бібліотека. – Здолбунів, 2011. – 48 с.

Пам'ятник Уласу Самчуку в м. Здолбунів

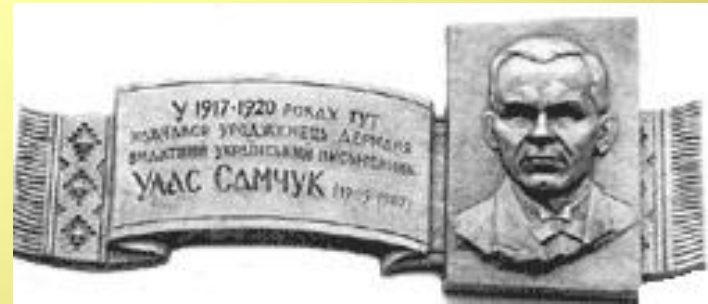

Пам'ятник У.Самчуку в с.Тилявка

Пам'ятник У.Самчуку в м.Рівне

Меморіальна дошка Уласу Самчуку, яка розміщена на фасаді Дерманської гімназії

Детская библиотека г.Вилково